

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2007-2015) d. 28-04-2009

Mødedato   Tirsdag d. 28. april 2009 kl. 15:00

Mødested   Havnestyresalen, Gravane 4, 3. etg.

Indholdsfortegnelse

PROTOKOLL FRA HAVNESTYRETS MØTE 10.MARS 2009.....	3
Årsberetning og regnskap 2008 - Kristiansand Havn KF.....	4
Landstrøm til skip.....	19

PROTOKOLL FRA HAVNESTYRETS MØTE 10.MARS 2009

KRISTIANSAND
HAVN KF

Dato: 17.04.2009
Saksnr.: 200807214-8
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Ann-Lisbeth Reisænen

Saksgang
Havnestyret
Bystyret

Møtedato
28.04.2009
03.06.2009

Årsberetning og regnskap 2008 - Kristiansand Havn KF

Vedlagt følger årsberetning og regnskap for Kristiansand Havn KF.

Forslag til vedtak:

Kristiansand bystyre godkjenner årsberetning og regnskap 2008 for
Kristiansand Havn KF

Stein E. Haartveit
Havnedirektør

Ann-Lisbeth Reisænen
Administrasjonssjef

Trykte vedlegg: Noter for 2008

1. STYRETS ÅRSBERETNING 2008

1.0 Innledning

Kristiansand Havn er et kommunalt foretak, KF. Kristiansand Havn KF eies av Kristiansand kommune.

Bystyret velger 4 av styrets representanter inklusiv leder og nestleder. I tillegg foreslo bystyret en brukerrepresentant som ble valgt av brukerne. Ansatte velger en representant og et medlem velges fra Vest-Agder Fylkeskommune. Forsvaret og Kystverket har mulighet til å velge ett medlem hver til havnestyret. Dette har de ikke gjort.

Styrets medlemmer:

Styrets leder	Terje Frigstad
Styrets nestleder	Else M. Tellefsen
Styremedlem	Steinar Wiik
Styremedlem	Morten Årikstad
Styremedlem	Per Christian Østeby
Styremedlem	Ole Fritjof Godtfredsen
Styremedlem	Irene M. Haugaa

Styret avholdt 11 møter i 2008 og behandlet 39 saker. Tilsvarende i 2007 var 8 møter og 37 saker.

Foretakets daglige leder er Havnedirektør Stein E. Haartveit.

Til beretningen er årsregnskap for 2008 og oversikt over havnestyret og arbeidsmiljøutvalgets sammensetning vedlagt.

Statistikk over skipstrafikk, containervolum, last og tonnasje er fremstilt avslutningsvis.

2.0 Organisasjon

Kristiansand Havn KF er organisert med Havnedirektøren som daglig leder med en administrasjonsstab, en prosjektstab og to avdelinger for hhv havne- og eiendomsdrift som hver rapporterer til daglig leder.

Likestilling

I likestillingssammenheng driver Kristiansand Havn KF en type virksomhet som tradisjonelt har vært og er mannsdominert. Det var 29 ansatte hvorav 5 kvinner pr 31.12.2008.

I alle stillingsannonser oppfordres kvinner til å søke. Ved siste utlysning var det dessverre ingen kvinnelige søkere.

Sykefravær

Periode	Totalt
2008	9,5 %
2007	2,9 %
2006	6,5 %

Sykefraværet for 2008 er på 9,5 %. Sykefraværet øker med 6,6 %-poeng for 2008. Dette er altfor høyt. Ser vi på kortidssykefraværet er det omtrent på 1% poeng.

Det er omtrent som landsgjennomsnittet. Legemeldt sykefravær for Vest-Agder er 6,1%. Tre av våre ansatte har vært langtidssykemeldt i 2008. Dette gjør naturlig nok store utslag på statistikken da ett årsverk utgjør ca 3,4 %.

Kristiansand Havn KF er en IA bedrift. IA er forkortelsen for et "inkluderende arbeidsliv". Betingelsen for å bli en IA-bedrift er at arbeidsgiver og de ansatte er enige om dette og forplikter seg til å samarbeide systematisk for å nå målene om et mer inkluderende arbeidsliv. Vi har gode rutiner for oppfølging av sykemeldte.

Vi har inngått avtale med HMS - tjenesten i Kristiansand kommune.

Arbeidsmiljø og forhold til ytre miljø.

Det gis mulighet for faglig oppdatering gjennom kurs og opplæringstiltak. Vi gjennomfører arbeidsmiljøundersøkelse hvert annet år. Det er allerede gjennomført en undersøkelse for 2009. Resultatet av denne er foreløpig ikke presentert for alle ansatte, noe som vil bli gjort i nær fremtid. Arbeidsundersøkelsen for 2007 var svært positiv for Kristiansand Havn KF.

Det er gått vernerunde i 2008. Den avdekket ingen spesielle forhold. Det er avholdt 2 møter i AMU.

Kristiansand Havn KF driver ikke aktiviteter som forurensrer ytre miljø. Havna deltar i en rekke pilotprosjekter som har som mål å redusere forurensningen av Kristiansandsfjorden. I det nye havneavsnittet i Kongsgård har havna sammen med staten, fylket og kommunen kapslet inne den kommunale søppelfyllingen slik at den ikke lenger lekker forurensning til fjorden. Området er blitt en del av Kongsgård havn.

Statens forurensningstilsyn har innvilget kr. 3 mill. til delfinansiering av tiltak for å redusere spredning av miljøgifter i fjorden. Pengene vil komme til utbetaling i 2009.

Kristiansand Havn KF ble godkjent som Miljøfyrtårn 09.03.09.

3.0 Hovedtall

Driftsinntektene for Kristiansand Havn KF var 100 mill. kr for 2008. Ser vi på rene salgsinntekter utgjorde de 75,2 mill. kr. I forhold til 2007 var det en økning på over 15 %. Resultat før ekstraordinære poster utgjorde 32,2 mill. kr mot 5,8 mill. kr i 2007. Resultat før ekstraordinære poster inneholder forsikringsoppgjør for brannen i Kongsgård Alle i 2007. Korrigerer vi for den er resultat før ekstraordinære poster 7,5 mill. kr. Dette sammen med ekstraordinære poster (salg av tomt til Kilden) ga et årsresultat på 103,9 mill. kr.

Driftskostnader utgjorde 62,1 mill. kr i 2008 og viste en økning på i overkant av 11 %.

Til investeringer i nybygg og anlegg er det medgått 101 mill. kr i 2008. Dette er finansiert ved hjelp av opptak av lån 34 mill. kr og egenkapital på 68 mill kr.

4.0 Vesentlige hendelser i 2008

- Kollisjon skip kai 6
- Ny ferge Superspeed til Danmark
- Helårsdrift diskusjon med Fjordline (rute opphørt)
- Rigg besøk i Kongsgård
- Høy supply / offshore aktivitet (krankjøring)
- ISPS regelverk (Ny sårbarhetsvurdering)
- Automatisering av havnens datasystem
- Fartsforskrift 5 knop 50 meter
- Det ble oppnådd enighet om pris for tomte til Kilden.
- Frivillig voldgift for innløsning av Sjølystveien 15 a og b er gjennomført.
- Arbeidene med bygging av ny kaifront langs øst/vest linjen i Kongsgård ble igangsatt.
- Den 11.04.08 kl 13.00 gled ca 120 000 m³ av de oppfylte massene utenfor Lagmannsholmen ut. Til alt hell medførte utrasingen ingen personskader. Som følge av hendelsen har deler av havnas trafikkområde vært avskåret fra bruk, kjøremønsteret er lagt om og en har opprettet sikkerhetsone mot raset. SINTEF ble engasjert for å foreta tredjepartskontroll av arbeidene.
- Omorganisering av kjøremønster på Containerterminalen

5.0 Havnetrafikken

2008 har vært et år med store endringer, spesielt for fergetrafikken. FjordLine begynte året med å annonsere helårsseiling, men valgte ikke å opprettholde dette og ruten ble nedlagt i slutten av september. ColorLine satte inn "SuperSpeed 1" i mars: "Chr IV" og "Silvia Ana" ble solgt. Ruten til Hirtshals opprettholdes for tiden med ,2 daglige avganger.

Fergetrafikken ble redusert med 257 anløp i forhold til året før. Dette har vært en medvirkende årsak til at vi ikke oppnår budsjetterte skipsavgifter. Til tross for nedgang i antall anløp har det vært stor økning for passasjerer, passasjerbiler og trailere og gods over fergeterminalen.

Det har vært en betydelig økning i godsvolumet over offentlige kaier i 2008, herunder containerterminalen til tross for finanskrisen og problemer i mange viktige markeder. Antall containere med last øker mest på import.

Flytting av trafikk fra Silokaiaen til Kongsgård forsetter. Vi er ikke helt i mål, men det blir gradvis mindre laste/losse aktivitet på kai 13.

Vi har fått nye bulklaste med kvarts, flis og jord til Kongsgård. Dette er en vedvarende aktivitet som vi vil videreutvikle i 2009. Utfordringene er at gjennomstrømningshastigheten er for lav slik at vi vil kunne oppnå plassmangel hvis vi ikke korrigerer for dette.

Lossing og lagring av betongelementer til nye E-18 utgjør en stor del av godset i Kongsgård, denne aktiviteten vil bli avsluttet mars 2009. Dersom arbeidet med tunnelene på E 39 kommer i nær fremtid vil vi opprettholde også denne aktiviteten. Videre har vi faste anløp av skip med lecaprodukter 3 – 4 ganger pr. måned.

Cruiseaktiviteten ble redusert fra 28 til 17 anløp i år. Dette skyldes i all hovedsak 2 rederier som har byttet til Stavanger. Vi forventer at dette vil forbedre seg i 2010 – 2012. For 2009 er det pr d. d registrert 16 anløp. For andre typer anløp var det ingen store forandringer.

Korsvik kai har hatt liten skipsaktivitet, men vi leier ut et større areal til kontorbrakker og parkering. Nevneverdig er prosjektlaster som vi forventer å ta over denne kaien i 2009. Det er i dag opplag av noen store kraner som vil bli hentet med egne skip.

Vederlag og tjenester

Riggen "Mærsk Resolute" lå til utrustning i Kongsgårdbukta høsten 2008. Avgifter til selve anløpet er ubetydelige, men ringvirkningene er store. Vi registrerte 12 andre anløp som følge av riggen. Videre leverte havnen krankjøring, vann, vakthold og andre tjenester. Tjenestene vi leverer til slik aktivitet er mange slik at inntektene våre blir totalt sett bra.

"Mærsk Resolute" hadde en målbar støy på 57 Desibel. Gjentatte forsøk fra rederi viste seg å gi en støyreduksjon ned til 47 Desibel. Den fastsatte grensen er på 45. Vi arbeider fortsatt målrettet mot å tiltrekke oss riggaktivitet under dette støynivå.

I tillegg har vi i 2008 hatt 24 anløp av supply / offshore fartøyer. Disse anløpene er en følge av den avanserte offshoreindustrien vi har i Kristiansand og distriktet. Disse skipene kommer inn for montering eller testing av kraner og utstyr. De ligger lenge i havnen og bruker våre tjenester, krankjøring, vannlevering, fortøyning, mm. Det er i første rekke kai 13, (Silokaia) og storkrana der som i dag benyttes til supply / offshorefartøyer. Markedet offshore supply var et av satsningsområdene våre i 2008, noe vi vil videreføre i 2009.

6.0 Eiendom

Utleiedekningen gjennom året har vært så å si 100 prosent men en har merket endringer mot slutten av året hvor iverksatte planer fra kunder er innstilt. Inntektene fra parkeringsarealene er meget gode. Dette skyldes at tiltak i byen har økt bruken av havnas areal samt at Kristiansand Parkeringsselskap gjør en meget god jobb også for de parkerende.

Hovedombyggingen av fergeterminalområdet er ferdigstilt. Billettboer og servicebygg skal var ferdig medio mars 2009. Forhandlingene med Color Line rundt gamle avtaler og oppgjør i forbindelse med utestående samt utbyggingen av fergeleie har funnet sin løsning. Det har tatt tid da forhandlingene omhandler sterke interesser og flere forhold.

Som følge av Silokaiutbyggingen må det gjennomføres flere avklaringer av løpende festeavtaler. Det er gjennomført frivillig voldgift for Sjølystveien 15 a og b, forhandlinger med Norcem pågår, "Nor-Cargo bygget" må avklares samt Kristiansand Ferdigbetong sine anlegg. Etter en lengre prosess kom havna og Kilden frem til pris for tomta på Silokaia. Gjennom planperioden for Silokaia har flere utbyggingsinteresser vis sin interesse forprosjektet, se nettsiden: Silokaia.no for informasjon om prosjektet. Havna er i dialog med planmyndighetene i kommunen om endelig behandling av reguleringsplan Godkjennelsen fra Fiskeridepartementet, vedrørende søknaden om tillatelse til å drive med eiendomsutvikling etter havnelovens § 23 siste ledd, forventes ferdigbehandlet første halvdel av 2009. Det at rekkefølgekravene til planen er utformet slik at utbyggingen på Silokaia gjøres avhengig av fremdriften til andre utbyggingsprosjekt i byen er en problemstilling som må håndteres.

Forsikringsoppgjøret etter brannen i Kongsgård omhandler også reetablering av tilsvarende tapte verdier. Anbud på nytt langs lager øst/vestlinjen er ute på konkurranse. Etter planen skal byggarbeidene starte umiddelbart etter at ny kaifront står ferdig oversommeren 2009. I Kongsgård er det meste av opparbeida arealer utleid og det arbeides med å få ferdig bebyggelsesplan for området i tråd med reguleringsplanen for Kongsgård – Vige.

Den 11.04.08, kl 13.00 gled ca 120 000 m³ av de oppfylte massene utenfor Lagmannsholmen ut. Til alt hell medførte hendelsen ingen personskader eller materielle skader utover de arealene som ble berørt. Hendelse har medført at sikringsone må opprettholdes og kjøremønsteret i containerhavna er lagt om. Ut fra en tredjepartkontroll, som SINTEF har utført, er det avdekket svakheter som gjør at havna jobber med å få erstattet tapet.

Arbeidet med regulering av Vestre Standgate 19b pågår og en venter på førstegangsbehandling av planforslaget.

7.0 Økonomi

De økonomiske forutsetningene for havnevirkksomheten er gitt gjennom havne- og farvannsloven, som bl.a. forutsetter at alle havnekassens midler kun skal benyttes til havneformål.

Tabellen nedenfor viser hovedpostene for regnskapet for 2008 sammenlignet med budsjett for 2008 og regnskap for 2007.

Kristiansand Havn KF årsresultat er 5,8 mill. kr høyere en budsjettet. Årsresultatet må kunne karakteriseres som tilfredsstillende. Postene som avviker vil bli kommentert under pkt. 7.1 og pkt. 7.2.

Driftsbudsjett	Regnskap 2008	Revidert Budsjett 2008	Regnskap 2007	Avvik R2008/B2008	% endring R2007/R2008
Salgsinntekt	-75 254	-70 442	-65 375	4 812	15,1
Erstatning brann	-24 791			24 791	
Gevinst salg av anl.mi			-3 254		
Sum driftsinntekter	-100 045	-70 442	-68 629	29 603	45,8
Lønnskostnader	19 733	20 306	15 340	-573	28,6
Avskrivninger	16 886	20 635	20 044	-3 749	-15,8
Varekostnader	2 860	2 285	2 490	575	14,9
Andre driftskostnader	22 151	19 266	18 963	2 885	16,8
Sum driftskostnader	62 099	62 492	56 837	-862	8,4
Driftsresultat	-37 946	-7 950	-11 792	30 465	225,8
Sum finansposter	5 679	6 822	6 943	-1 143	-18,2
Ekstraordinære innt.	-71 665	-97 000	-12 188	-25 804	484,1
Årsresultat	-103 932	-98 128	-17 037	5 804	510,0
Sum investeringer	101 075	108 000	98 794	-6 925	

7.1 Driftsinntekter

Kristiansand Havn KF's driftsinntekter utgjorde i overkant av 100 mill. kr i 2008. Korrigerer vi for utbetaling av forsikringspenger for brannen i Kongsgård oppnådde vi driftsinntekter på 75,2 mill. kr. Sammenligner vi salgsinntekter for 2007 og 2008 har vi en økning på ca. 10 mill. kr eller 15,1 %.

Skipsavgifter for 2008 er høyere enn regnskapet for 2007, men lavere enn vi hadde budsjettet med. Dette skyldes i hovedsak færre anløp enn antatt ved inngangen av 2008.

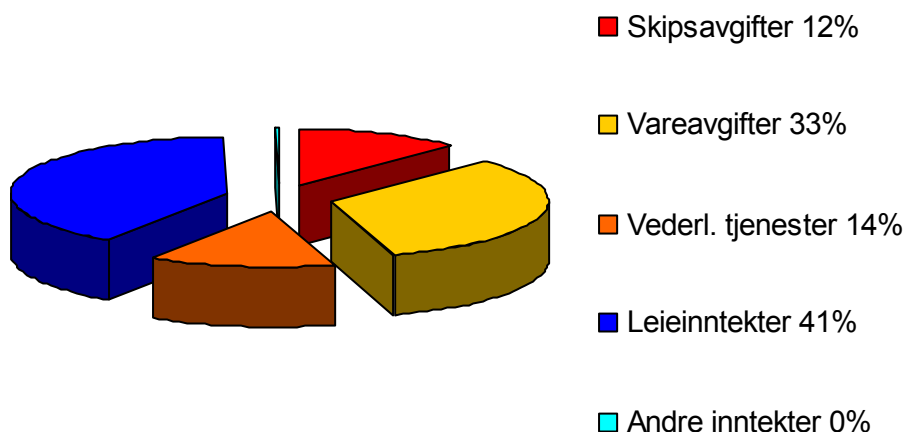
Vareavgifter for 2008 er på totalt kr. 24,8 mill. mot budsjettet 22,6 mill. Det skyldes som tidligere nevnt en betydelig økt mengde med gods over havna.

Vederlag tjenester er 1,8 mill. kr høyere enn budsjettet og ca. 2,7 mill. kr høyere enn fjorårets regnskap. Økt krankjøring utgjør alene 1,2 mill, kr over budsjett. ISPS vederlaget er også betydelig over budsjett.

Leieinntektene er høyere enn budsjettet som følge av forliket som er inngått med Color Line. Det har vært forhandlet siden 2006.

Tabellen nedenfor viser hvordan driftsinntektene fordeler seg på de ulike postene. Vi har utelatt forsikringsoppgjøret.

DRIFTSINNTEKTER 2008

7.2 Driftskostnader

Ser vi driftskostnadene under ett er de 0,4 mill. kr lavere enn budsjettet. Det er store variasjoner innenfor de ulike gruppene. Dette vil bli kommentert nedenunder.

Lønnskostnader

Lønnskostnader er 0,6 mill. kr lavere enn budsjettet. Dette er i hovedsak lavere utgifter til pensjon. Pensjonsutgiftene er vanskelig å budsjettere da sammensetningen i pensjonsmassen kan variere betydelig fra år til år.

Avskrivninger

Avskrivninger er 3,7 mill. lavere enn forutsatt. Dette har sammenheng med at revisjonen i revisjonsnotat for april 2008 påpekte at avskrivningene våre startet tidligere enn forutsatt. De anbefalte selskapet med å avvente avskrivningene til påfølgende år etter at objektet er ferdigstilt og tatt i bruk. Dette har vi korrigert for. Over år vil naturlig nok summen av avskrivninger blir den samme uansett oppstarttidspunkt.

Varekostnader

Kostnader til innkjøp av tjenester for videresalg er større enn budsjettet, noe som naturlig følger av høyere vederlagsinntekter.

Andre driftskostnader

Andre driftskostnader er 3,3 mill. kr høyere enn budsjettet. Dette henger sammen med høyere inntekter enn budsjettet jfr. 7.1. Det er store variasjoner innenfor de ulike postene. Noen har overskridelser, mens andre bidrar positivt til resultatet. Havns historie er fortsatt ikke ferdig og i henhold til regnskapsloven kan vi ikke sette av utgifter som enda ikke er påløpt. Samlet sett ser det ut som om prosjektet vil holde seg innenfor bevilget ramme.

Overskridelsene finner vi først og fremst innenfor vedlikehold. Det oppsto lekkasjer i tak på fergeterminalen og kaldlager på Lagmannsholmen hvor reparasjonene ble mer omfattende enn antatt. Videre måtte arealet langs kai 3 og kai 9 sikres med armert betong, noe som også ført til merforbruk. Naturlig nok blir også vedlikeholdet høyere ved høyere aktivitet.

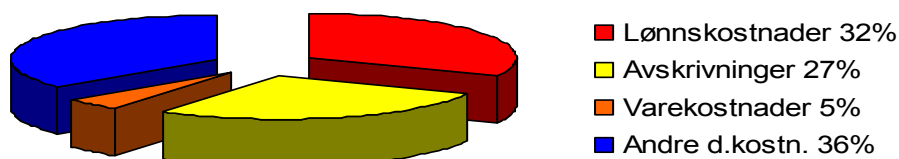
Vi har også overskridelser på drift av fergeterminalen, konsulenttjenester og ISPS sikkerhet og vakthold. Dette er varslet i tidligere tertialrapporter. Sistnevnte overskridelse henger sammen med høy aktivitet og tilsvarende har vi vesentlig høyere inntekter.

Enkelttiltak som er gjennomført over driftsbudsjettet i 2008:

- Kjøremonsteret i containerhavna er omlagt.
- Diverse beslag på taket til fergeterminalen er skiftet.
- Sikring erosjon bak kai 3.
- Bryggene rundt i Gravane er rengjort og overflatebehandlet.
- Oppgradering av kai 3 og kai 9
- Oppgradering og automatisering av havns hjemmeside
- Oppgradering av fasade bygg: Smiths lager, tube og Hampabygg, havns administrasjonsbygg Gravane, Kirkens bymisjon med tilhørende lager.

Tabellen på neste side viser hvor stor andel de ulike driftskostnadene utgjør av totalen.

DRIFTSUTGIFTER 2008

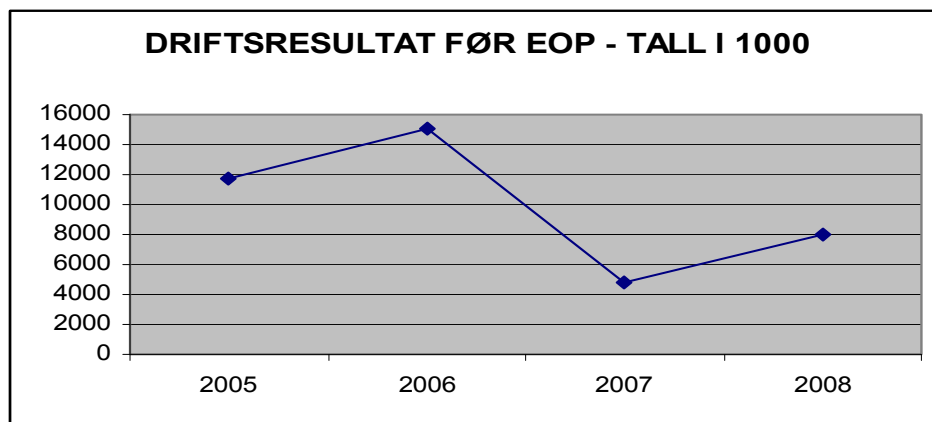
7.3 Finansposter og årsresultat

Finanskostnadene er 0,6 mill. kr høyere enn budsjettert. Dette henger sammen med høyere rentenivå enn forutsatt. Finansinntektene er mye bedre enn antatt, nærmere 1,7 mill. Dette som følge av høyere renteinntekter og senere opptak av lån.

Årsresultatet er 103,9 mill. kr mot budsjettert 98,1 mill. kr. Det er 5,8 mill kr. bedre enn budsjettert. Hovedårsaken til dette er høyere inntekter og lavere avskrivningskostnader.

Nedenfor viser en tabell hvordan årsresultatet har endret seg i perioden 2005 – 2008. Driftsresultat før ekstraordinære poster er bedre å sammenligne, da vi har store inntekter fra forsikringsselskap og oppgjør for tomte til Kilden.

Resultatutvikling 2005 - 2008				
tall i 1000				
	2005	2006	2007	2008
Driftsinntekter	71131	75996	68629	75254
Driftskostnader	56117	57767	56837	62099
Finanskostnader	3296	3111	6943	5679
Driftsresultat før eop	11718	15118	4849	7945
Ekstra ordinære inntekter			12188	95987
Årsresultat	11718	15118	17037	103932

8.0 Investeringer

Kommentarene er relatert til oppstilling i note 7, investeringsaktivitet.

Kommentarer til investeringsregnskapet.

Samlet utgjør havnas investeringsbudsjett 108 mill i 2008. For de større langsiktige prosjektene havna gjennomfører foretas årlige avsetninger for å finansiere de forberedende arbeidene frem mot endelig gjennomføring. Rammene for disse er usikre spesielt før reguleringsplan/utbyggingsplan foreligger. Dette gjelder byutvikling av Silokaia og ny containerhavn- Kolsdalsbukta/KMV. Ny trafikkhavn i Kongsgård – Vige er kommet lenger. I Kongsgård foretas bevilgninger til enkeltprosjekt innefor planområdet.

Ny containerhavn

Prosjektet gjelder forberedende arbeider i forbindelse med utfylling/bygging av ny containerhavn i Kolsdalsbukta/KMV - Vest. Der er utført sjøbunnskartlegging og geofysiske/geotekniske målinger i området samt vurdering av stabilitet mellom KMV og Falconbridge. De geotekniske rapportene om stabiliteten ved en utfylling spriker betydelig og beregningene er sendt til Sintef for vurdering. Fremdriften for utfylling bestemmes av NTP.

Ombygging av ferge-terminalområdet.

Budsjettrammen for dette prosjektet ble endret av havnestyret i sak 7/08 til kr. 92,5 mill. Arbeidet med prosjektet er beregnet ferdig innen 1/4-09. Kostnadene er innenfor budsjettrammen. I slutten av året ble det sendt en søknad til SFT om et anleggstilskudd i forbindelse med de erosjonssikringsarbeider som er utført ved fergeleie 1A og 1B. Vi fikk innvilget 3 mill. kr som kommer til utbetaling i 2009.

Euroterminalen

Arbeidet med del 2 i reguleringsplanen for Euroterminalen er igangsatt med Euroterminalen AS som regulant. Planen omfatter dagens fergehavnsområde samt areal for havnegata, deler av sporområdet for NSB samt veieareal som disponeres av Vegvesenet. Pr. dato arbeider man med en ny rundkjøring som kan løse ankomsten til fergehavn, E18/E39 samt utbyggingsområdet i del 1 av Euroterminalen.

Hampa –ombygging av rampe.

Ombyggingen er skjøvet frem på ubestemt tid. Det gjenstår midler til mindre tilpassninger.

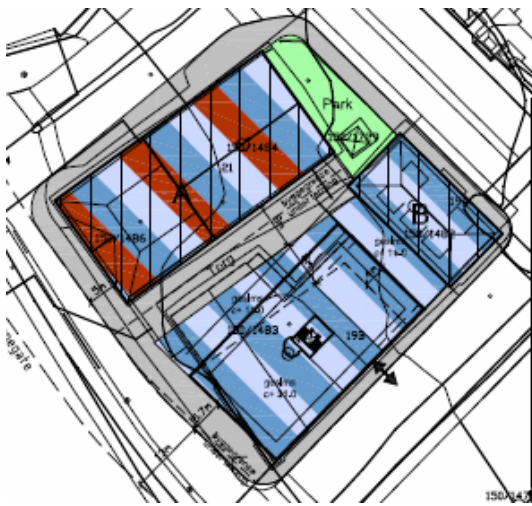
Nye billettboader, service- og toalettbygg.

Havnestyret bevilget i sak 17/08 kr. 13,0 mill. til nye billettboader samt et service- og toalettbygg i fergehavna på det nye oppstillingsområde vest for dokka. Det er forutsatt i innbydelsen at anleggene skal være operative innen 1/4-09.

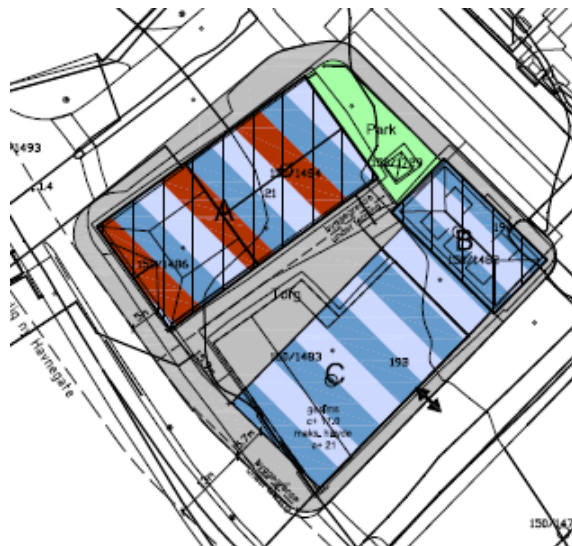
Caledonien – Oscargården – ramme.

Reguleringsplanen ble sendt inn i 2 versjoner med anmodning om 1. gangsbehandling og utlegging til offentlig ettersyn pr. sept. 2008. Fortsatt har vi ikke mottatt tilbakemelding, men den er nå bebudet i nær fremtid.

Planvariantene inneholder nå bare næring, men har ulike konsept og utnyttelse. Alt. A gir rom for 4000 m², og alternativet B ca. 3300 m², Planforslaget åpner for gangforbindelse fra byen via parken i nordøst, til sjøfronten.

Alt A

Alt. B

Containerterminal – Nytt kjøremønster.

Havnestyret har bevilget kr. 1,0 mill. for å bygge opp anlegget. Anlegget er ferdigstilt innenfor budsjett.

Lagmannsholmen - utfylling.

En del av fyllingen raste ut 1/4-08 og ca.120000 kbm masse gled ut i havnebassenget. Det er uklart hva som var årsaken til utglidningen. Alle råd og anbefalinger fra vår geotekniske konsulent under arbeidet med oppfyllingen er fulgt opp fra havnas side. Det er fra havnas side reist krav om økonomisk erstatning for de verdiene som er gått tapt. Konsulenten har erkjent at han har gjort noen feil, men begrenset sitt økonomiske ansvar.

Vi har sendt saken til vurdering hos Sintef i Trondheim som skal vurdere den prosjektering og oppfølging som konsulenten har gjort i saken. Videre er det engasjert en jurist til å vurdere som tar stilling til om det er vist grov uaktsomhet i denne saken.

Faren er reell for at mer av fyllingen kan rase ut er tilstede og det er lagt restriksjoner på trafikken i området. Videre kontrolleres setninger og bevegelser i området hver 14 dag. Det må utarbeides en plan for sikring av gjenværende fylling samt reetablering av fyllingsområdet som raste ut.

6300 Brannsikring av bygninger.

Hovedprosjektet ikke påbegynt fordi andre oppgaver er prioritert foran.

6618 Varebil driftsavdelingen

Bilen er tatt i bruk. Budsjett innenfor ramme.

9790, Silokaia.

Reguleringen av Silokaia har dratt ut – bl.a. p.g.a. stort arbeidspress i kommunen. Dette har gjort at vi ikke kom i gang med de revisjonene som kommunen mente var nødvendig i forhold til merknadene som kom inn i forbindelse med utlegging til offentlig ettersyn, før etter ferien. Etter det igjen ble vår reguleringsarkitekt, sykemeldt. Planen har senere vært bearbeidet og ble innsendt på ny medio desember 2008. Av ny tilbakemelding (medio jan. 2009) fra kommunen fremgår det at det vil bli behov for ytterligere bearbeiding, og illustrering av

utbyggingsmønsteret. Det er videre stor sannsynlighet for at planen må legges ut på ny til offentlig ettersyn p.g.a. inntak av tomt for barnehage.

Parallelt med dette jobbes det mot Kristiansand kommune for å finne fram til en måte å håndtere krav utenfor planområdet (rekkefølgekrav i forhold til infrastruktur), som er håndterbare både for Kristiansand kommune og prosjektet. *En viktig forutsetning for prosjektet vil være at realiseringen av disse kan gjøres uavhengig av 3. parts prosjekter, hvor vi ikke har innflytelse.*

Oppsummert er det utfordringer knyttet til:

- Rekkefølgekravene utenfor planområdet i forhold til:

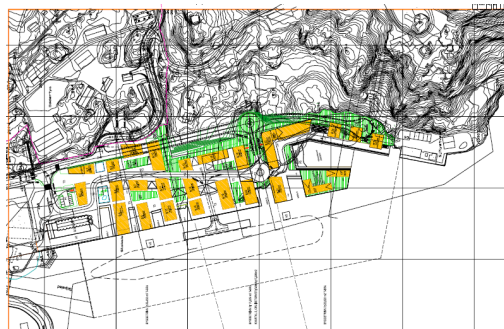
- Trinn I (materielt innhold og hvordan disse skal gjennomføres)

- Trinn II og III. (materielt innhold og hvordan disse skal gjennomføres)

- Rekkefølgekrav til dokumentasjon av skolekapasitet forut for hvert byggetrinn, fram i tid.

- Gang- og sykkelveg bak Bølgen og Moi og nordover mot eksisterende nett.

- Boliger el. ikke i områdene B1, B2 og B3.

Søknadsprosessen etter Havne- og farvannsloven (Havne- og farvannslovens § 23). Fiskeridepartementets behandling av saken har dradd ut. Kristiansand Havn KF har utdypet søknaden pr. medio nov. 08. Saken har senere vært purret telefonisk flere ganger, men i skrivende stund venter vi fortsatt på departementsbehandlingen.

Innløsning.

Sjølystveien 15 og 15A (eiere: Norgesgruppen) er løst inn ved frivillig voldgift for kr. 28,1 mill. Det var et internt anslag på kr. 30,0 mill. I tillegg til innløsningssummen kommer det også et tillegg for tapt leie, som ikke er kjent ennå.

Kongsgårdbukta – kai 35

Dette er den opprinnelige bevilgningen til opparbeidelse av arealer over gammel søppelfylling, miljøtiltak samt kaikant kai 35. Det gjenstår ferdigstilling av bakenforliggende arealer innerst i hjørne kai 35/kai36. Disse arbeidene samt avslutning av midlertidig veiløsning i området vil bli ferdigstilt samtidig med anbudet på kaikant 36 som nå er under arbeid.

Havna jobber med *Bebyggelsesplanen for Kongsgård*. Denne håper vi på kan bli vedtatt i løpet av høsten 2009. Kostnadene med planarbeidet belastes dette prosjektet.

Kailinjen nord/syd er ferdigstilt med 144 lm, det samme gjelder 1. byggetrinn av øst-vestlinjen. 2. byggetrinn av den samme pågår. Totalt vil ca. 216 lm kaifront på øst-vest linjen ferdigstilles til nyåret 2010.

Kongsgårdbukta - kai 36.

Kai 36- øst/vest kailinjen i Kongsgårdbukta er prosjektert til ca. 400m totalt. Den opprinnelige kontrakten med AF-gruppen omfatter byggetrinn 1 (45m) og 2 (60m)samt et støttepunkt 50 m lenger øst. Hensikten med denne oppdelingen i adskilte byggetrinn var snarest mulig å etablere en kaifront som kunne benyttes av skip med lengde opp til 250m. Nevnte arbeider skulle være fullført innen 1/11-08. Pga en forsinkelse i byggestarten ble ferdigstillelse satt til 1/2-09.

I november /desember 2008 ble det etter vedtak i havnestyret i sak 31/08(budsjett 2009), inngått en tilleggskontrakt med AF- gruppen for å supplere de pågående kaiarbeidene i Kongsgård med to utfyllende byggetrinn- kai3 (60m) og kai 4(51m). Støttepunktet i den opprinnelige avtalen går da ut og vi får en sammenhengende kailinje på 216m.

I følge fremdriftsplanen skal byggetrinn 1, 2 og 3 være ferdigstilt 1/7-09, mens byggetrinn 4 skal være ferdig 1/1-10. Kaiarbeidene omfatter også fremlegging av infrastruktur og grovplanering av de bakenforliggende kaiarealer. Arbeidene ligger innenfor de bevilgede midler. Oppstarten av et nytt havnelager er tilpasset kaiarbeidene.

Kongsgårdbukta-havnebasseng-utdyping

To grunne partier ute i havnebassenget måtte sprenges bort for å oppnå en minste dybde på 16m. Arbeidene er utført og bare etterkontrollen gjenstår. Kostnadene er innenfor budsjettrammen.

Kongsgårdbukta – forlengelse av kai 35

Finansiering av prosjektet er på plass i sin helhet. Tidligere er det signalisert å prioritere prosjektet noe ut i tid. Det er forsøkt løsning med å legge ut moringer for de større skipene. Dette ser ut til å fungere tilfredsstillende og havnedirektøren vil derfor foreslå at bevilgningen tas ut og omdisponeres i budsjett for 2009.

Kongsgårdbukta – kjøp av grunn.

Det forventes avklaring i løpet våren 2009.

Ringodden- utfylling.

Det pågår en utfylling av steinmasser i sjøen mellom Ringodden og Vigeboen. Det er opprettet en lekerterminal innerst i Vigebukta hvor steinmasser blir tilkjørt med bil. Arbeidene vil pågå i lang tid fremover. Pr. dato er det fylt ut ca. 160 000 kbm steinmasse. Det er avholdt en anbudskonkurranse for lekertransporten for ytterligere 200 000 kbm. Disse arbeidene

startet opp 15/9-08 og vil fortsette fram mot ferien 2009. Tilgangen på rimelig stein er viktig for fremdriften. Kostnadene er innfor budsjettrammen.

Kongsgårdbukta – Lagerbygg .

Parallelt med dette har vi ett lager på vel 3000 m² ute på anbud, med frist medio mars 2009. Planlagt byggestart er august 2009, og ferdigstillelse til ferien 2010.

Det legges opp til etapper på ca 3500 m² med lagerbygg, langs kailinjen med bredde på 35 x 100 meter ca 35 meter bak kaikant.

Kongsgårdbukta- fyrlykter

For best mulig å sikre innseilingen til Kongsgårdbukta er det i samarbeid med losvesenet og kystverket bestemt å sette opp to lysbøyer i innseilingen på henholdsvis Kjerkeboen og Kuholmsboen. Disse kommer i tillegg til fyrlykta på Gleodden. Kystverket har utført monteringen av de to lysbøyene nå i høst og de vil også dekke kostnadene til den ene bøyen. Kostnadene er innenfor budsjett.

Kristiansand, den 16. april 2008

Terje Frigstad
Styrets leder

Else Tellefsen
Styrets nestleder

Steinar Wiik
Styremedlem

Morten Årikstad
Styremedlem

Per C. Østeby
Styremedlem

Irene M. Haugaa
Styremedlem

Ole F. Godtfredsen
Styremedlem

Stein E. Haartveit
Havnedirektør

KRISTIANSD
HAVN KF

Dato: 17/4-2009
Saksnr.: 200904347-1
Arkivkode E: M22
Saksbehandler: Svein-Inge Larsen

Saksgang
Havnestyret

Møtedato
28/4-2009

Landstrøm til skip

Det vises til havnestyremøte 11/11-2008 hvor havnestyrets leder Terje Frigstad under Eventuelt pkt.4, henstilte til administrasjonen om at det ble lagt frem et forslag med krav til fergene om at disse i løpet av 2 år skulle tilkobles landsstrøm.

Vi har rettet en forespørsel til Color Line ved teknisk direktør Svein Sørensen. Han har besvart forespørselen som følger:

"Under byggingen av SuperSpeed skipene ble det reservert plass for landtilkoblings utstyr i hovedtavle og utenfor tavlerom.

Selve landtilkoblings utstyret er ikke installert.

Color Line har engasjert seg i arbeide med utarbeidelse av regelverk for landtilkobling av skip.

Vår elektro inspektør deltar i International Electrotechnical Commission IEC/PAS 60092-510 Ed.1: Electrical installations in ships - Special Features - High-voltage shore connection systems. Neste møte i komiteen er i Los Angeles i uke 19.

Målet er å komme ut med et ensartet regelverk i 2010 som skal gjelde for alle land.

Color Line vil avvente med å installere landtilkoblings utstyr til regelverket er klart."

Pr. dato har havna mulighet for tilkopling av høyspent strøm kun ved fergepiren (11 kilovolt). For øvrig er der også 4stk kontakter for 63amp 230volt på piren.

I tillegg har vi på de nye kaiene i Kongsgård lagt til rette for uttak sv strøm til skip (230 volt og 400volt). Stømuttakene til kranene på disse kaiene (690 volt) kan også tilpasses for skipstilkobling med spesialstøpsel. Også de øvrige kaiene i havna har strømuttak med 230volt som kan levere strøm til skip.

På et seminar om landstrøm i Gøteborg 18 mars i år gikk man gjennom status for tilkobling av høyspent strøm til skip. Det fremgikk av seminaret at temaet er veldig aktuelt, men at de tekniske løsningene ennå ikke er ferdig utviklet. Dette har sammenheng med bl.a at skip bruker foskjellig frekvens (50 eller 60 hertz). Sikkerheten ved tilkobling av høyspent strøm er også en viktig faktor. Støpslet skal være spenningsløst ved tilkobling og frakobling.

Sammendrag:

Kristiansand havn ønsker å følge opp de internasjonale krav og regler som etter hvert blir gjort gjeldende for skipsfarten og tilpasse disse til behovene i vår havn. Pr.dato finner man det ikke riktig å pålegge Color Line å tilkoble landstrøm.

Forslag til vedtak:

1. Havnestyret tar administrasjonens redgjørelse til etterretning og anmoder om at saken fremmes på nytt når der foreligger nye opplysninger om det internasjonale regelverket om landstrømtilkobling for skip,

Stein E. Haartveit
Havnedirektør

Svein-Inge Larsen
Havneingeniør

